

Mortalitet og demens

Demenssygdomme er i sidste ende dødelige, men der er meget stor variation i, hvor længe man lever efter demensdiagnosen. De fleste mennesker med demens lever i adskillige år med sygdommen.

Ifølge Dødsårsagsregisteret udgør demens den fjerde hyppigste dødsårsag i Danmark. I praksis dør mennesker med svær demens nok primært af følgesygdomme til demenstilstanden i form af for eksempel infektioner, fejsynkning eller dehydrering.

Overdødelighed

Ifølge Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, er der årligt ca. 4.400 ekstra dødsfald blandt personer med demens svarende til 112 ekstra dødsfald per 1.000 personer. Det svarer til 8,2% af alle dødsfald.

Restlevetid med demens

Restlevetiden med demens afhænger af flere faktorer, bl.a. hvilken demenssygdom, der er tale om, hvor hurtigt sygdommen udvikler sig, pågældendes alder på diagnosetidspunktet, generelle helbredstilstand og eventuelle øvrige sygdomme (komorbiditet).

Eksempelvis har en i øvrigt sund og rask person, der får konstateret demens som 65-årig, alt andet lige en væsentligt længere forventet restlevetid end en person med hjertekarsygdom, diabetes og andre kroniske sygdomme, der får konstateret demens som 90-årig.

Restlevetiden med demens er undersøgt i et stort, dansk registerstudie fra 2021. For aldersgruppen, der var 65 til 69 år på diagnosetidspunktet, var ca. 90 % af kvinder med demens og 88 % af mænd med demens stadig i live efter et års sygdom. Efter 5 års sygdom var ca. 62 % af kvinderne og 54 % af mændene i aldersgruppen i live.

For aldersgruppen, der var 90 år eller ældre på diagnosetidspunktet, var ca. 60 % af kvinder med demens og omkring halvdelen af mænd med demens stadig i live efter 5 års sygdom. Efter 10 års sygdom var ca. 10 % af kvinderne og kun 5 % af mændene i aldersgruppen i live.

Hvor mange overlever demens?

	Kvinder		Mænd	
	65-69 år	90+ år	65-69 år	90+ år
1 års overlevelse	90 %	60 %	88 %	50 %
5 års overlevelse	62 %	10 %	54 %	5 %

Kilde: Taudorf L, et al.. Mortality in Dementia from 1996 to 2015: A National Registry-Based Cohort Study. *J Alzheimers Dis.* 2021;79(1):289-300.

Demens udgør en selvstændig risikofaktor for at dø

Effekten af somatiske og psykiatriske sygdomme på dødeligheden blandt personer med demens – sammenlignet med den ældre baggrundsbefolkning – er undersøgt i et stort dansk registerstudie fra 2021.

Inden for epidemiologisk forskning beskrives dødeligheden i en given patientgruppe i form af en såkaldt mortalitetsrate, der udtrykker forholdet mellem antallet af dødsfald og personår levet af en patientgruppe. Når man sammenligner mortalitetsrater på tværs af to forskellige grupper, anvender man begrebet mortalitetsrate-ratio.

Det danske registerstudie fandt en mortalitetsrate-ratio 2,70 (95 % konfidensinterval 2,68-2,72) for personer med demens efter, at der statistisk var blevet taget højde for faktorer som køn, alder, årstal og sygdomsbelastning. Det kan oversættes til, at demens i sig selv er associeret med en overdødelighed på ca. 170 % sammenlignet med, hvis man ikke har demens.

Resultaterne viste også, at dødeligheden voksede proportionalt med graden af somatisk sygdomsbelastning, og at man så den største forskel i dødelighed for personer med og uden demens i de relativt 'yngre' aldersgrupper (personer sidst i 60'erne eller starten af 70'erne) samt i undergrupper med ingen eller få somatiske sygdomme.

Den tidsmæssige udvikling i dødelighed

Udviklingen i dødelighed for personer med demens i perioden 1996 til 2015 er ligeledes undersøgt i et stort dansk registerstudie fra 2021. Demens er forbundet med en betydeligt øget dødelighed hos kvinder og mænd i alle aldersgrupper.

Dødeligheden faldt for demens i løbet af den 20-årige periode, der blev undersøgt. Men den relative forskel på dødeligheden blandt mennesker med demens og den ældre baggrundsbefolkning (*the mortality gap*) blev ikke mindsket i løbet af undersøgelsesperioden på trods af, at der formentlig er kommet mere fokus på pleje og omsorg for mennesker med demens.

Kilder

Sundhedsdatastyrelsen. Dødsårsagsregisteret (DAR).

[Sundhedsdatastyrelsen](#)

Mairey SR, Rosenkilde S, Klitgaard MB, Thygesen LC. Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet. Sygdomsbyrden i Danmark - sygdomme. København; Sundhedsstyrelsen; 2023

[Sundhedsstyrelsen](#)

Vestergaard SV, Rasmussen TB, Stallknecht S, Olsen J, Skipper N, Sorensen HT, et al. Occurrence, mortality and cost of brain disorders in Denmark: a population-based cohort study. *BMJ Open.* 2020;10(11):e037564

[PubMed](#)

Taudorf L, Norgaard A, Waldemar G, Laursen TM. Mortality in Dementia from 1996 to 2015: A National Registry-Based Cohort Study. J Alzheimers Dis. 2020

[PubMed](#)

Taudorf L, Norgaard A, Islamoska S, Laursen TM, Waldemar G. Causes of Death in People with Dementia from 2002 to 2015: A Nationwide Study. J Alzheimers Dis. 2021;82(4):1609-18.

[PubMed](#)

Taudorf L, Norgaard A, Brodaty H, Laursen TM, Waldemar G. Dementia increases mortality beyond effects of comorbid conditions: A national registry-based cohort study. Eur J Neurol. 2021;28(7):2174-84

[PubMed](#)

Taudorf L, et al.. Mortality in Dementia from 1996 to 2015: A National Registry-Based Cohort Study. J Alzheimers Dis. 2021;79(1):289-300.

[PubMed](#)

Senest opdateret: 17. december 2020